

Budapest székesfőváros méltóságos főpolgármesterének, Huszár Aladár úrnak városházi irodájából nagy sebbel-lobbal kirontott egy úr. Köszönésre sem méltatva az előszobában lebzselő és megjelenésére alázatosan hajlongó hivatalnokokat, szinte kiviharzott a városházából és nyomatékként úgy becsapta a folyosóra nyíló ajtót, hogy csak úgy dörrent.

— Nagyon dühös a „gazda” — jegyezte meg az egyik hivatalnok. A sokat tudó főpolgármesteri titkár diszkrétan elmosolyodott és nem állta meg, hogy meg ne eresszen egy epés megjegyzést:

— Nono! Mostanában friss szelek fujdogálnak. Ki tudja, meddig marad „gazda”! A szerencse forgandó, a szerepek cserélődhetnek...

A városházán és környékén mindenki nagyon jól tudta, hogy kicsoda „nagy hatalom” Wolff Károly, valóságos belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselő, a Keresztény Községi Párt vezére. Főpolgármesterek jöttek, főpolgármesterek mentek. A polgármesterek és alpolgármesterek szintúgy váltották egymást. A tanácsnokok pozíciója is forgandó

volt. De Horthy fehérlovas bevonulása óta Wolff Károly volt és maradt a főváros „gazdája”, az ügyek intézésében az eldöntő tényező. S mostanáig, 1933 tavaszáig, sima és olajozott volt az együttműködés a kormány képviselője, a mindenkorai főpolgármester és a fővárosi törvényhatóság legerősebb pártjának, a Keresztény Községi Pártnak vezére, Wolff Károly között. Vajon mi történt a főpolgármesteri rezidenciában, mi hozta ki béketűréséből a „gazdát”? S mi volt az értelme annak a sejtelmes célzásnak, amely a sokat tudó titkár szájából kiszaladt?

Wolff Károly a városházáról a lakására hajtattott és bizalmas beszélgetésbe merült titkárával, Kubinyi Lászlóval, a fővárosi ügyek kitudó ismerőjével.

— Nagyon megnőtt a szarvuk ezeknek a Huszáréknak — kezdte el Wolff a beszélgetést. — Nem is csoda, Gömbös biztatja őket. Huszár újra előjött a régi Gömbös-

féle nótával, hogy a Keresztény Községi Párt olvadjon össze az Egységspárttal. Szinte ultimátumot nyújtott be nekem. Kifejtette, hogy Gömbös a fővárosban is

meg akarja valósítani az egypárt-rendszert s nem áll el ettől a tervtől. Ha mi nehézségeket támasztunk, vannak a kezükben siettető eszközök is...

— Szóval fenyegetett. S mi volt az adu? — érdeklődött Kubinyi.

— Csak homályosan célozgatott protekciózgatásra, meg a párt egyes vezetőinek igazgatósági tagságaira. Aztán azt magyarázta, hogy a Nemzeti Egység Pártjában minden maradna a régi-ben, én volnék a budapesti vezető, s különben is az egész egyesülés csupán formalitás. De mégis félek a dologtól. Így kezdik, aztán, mikor már egyesültünk, lassan átvonnák tőlünk a prímet, s a végén aztán megnézhetjük, hová jutunk. Valamit tenni kellene, hogy ezeknek a Huszáréknak elmenjen a kedvük az egyesülés forszírozásától, s ha mégis nyílt harcra kerülne a sor, a mi kezünkben is legyenek tromfok.

— Szóval szellőztessük meg egy kicsit a viselt dolgait — vont a le a következtetést Kubinyi. — Talán elővehetnénk a Vásárpénztárt?

— A Vásárpénztár nem volna

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Régi jó világ
NEMES JÁNOS • PINTER ISTVÁN ÉS
SZABÓ LÁSZLÓ RIPIORTSOROZATA.
HORVÁTH JÓZSEF

Népszabadság 1933. XI. 8.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

352

ly

"1933"

mély

Helyszám

Wolff Károlynak az inségesekért „fáj a szíve”

(A Vásárpénztár—Wolff Károly-ügy I.)

rossz — elmélkedett Wolff. — Huszár is, Sipőcz is érdekelt. (Huszár főpolgármester, Sipőcz Jenő polgármester volt. — A szerk.) Lacikám, készítsd elő az anyagot, majd a legközelebbi ülésen valahogy megpendítem a dolgot.

1933. március 20-án ülésezett a fővárosi törvényhatóság közgyűlése. A városatyák nagyon várták a polgármester, Sipőcz Jenő beszámolóját a főváros gazdasági helyzetéről. Nyílt titok volt, hogy Sipőcznek bizony elég sötét képet kell festenie a gazdálkodás helyzetéről, s előreláthatólag megint csak a „takarékoskodás” lesz az egyetlen receptje. A takarékoskodás kifejezés pedig — szemérmesen — a leépítést, az inséges-

gelyek csökkentését, a munkáselbocsátást, az amúgy is szűkös seélyezési keret megnyírbálását — állástolta Horthyék szótárában.

— A világválság — kezdte Sipőcz polgármester — s annak nyomozható hatása nagyon megérződik. Ennek következménye az, hogy a főváros vagyonának jövedelmezősége és az üzemek használati csökkenet. A világválság különösen nagy zavarokat idézett elő az államháztartásban. A főváros lakossága 203 millió pengő köterhet visel. S a deficit emelkedésének réme mégis tovább fenyeget. Ennek oka mindenekelőtt az, hogy

csökkent a vagyon jövedelmezősége, mert a házbéreket és a házszobákat nem tudjuk kellőképpen behajtani. Csökkent az üzemek jövedelmezősége is, mert jelentősen visszaesett a forgalom és a fogyasztás. A községi pótdadó, a házbérekrajcár (a házbérnek a fővárost illető része, amely nehéz milliárdokat tett ki. — A szerk.), a szemétfuvarozási illeték azért csökkent, mert igen sok lakás- és üzlethelyiség nincs bére adva. A keresethez, a fogyasztáshoz és a forgalomhoz igazodó adók visszafejleszték, különösen erősen csökkent a forgalmiadó-részesedés. Az inségakció terhei mindinkább súlyosbodnak, a nyomor nagyobbodik. Az útépitést és a csatornázást le kell venni a napirendről. A Tabán felépítésére szánt hatmillió pengőt el kell vonni.

Hát ezek bizony elég vigasztalan tények voltak, s a teremben nyomott hangulatot terjesztettek. Mi lesz mindennek a vége? Nem robban-e ki megint a tömegelédetlenség valamely olyan fajta tünetében, mint 1930. szeptember 1-én? — ezt fontolgatták a városatyák. Még szerencse, hogy itt van mindenre indokolásképpen a „világválság” címszó, amely mögé bújva, a főváros ügyeinek intézői

„megmagyarázhatják a bizonyítványt”.

Ezt a pillanatot használta ki Wolff Károly arra, hogy egy kicsit „megszellőztesse a városvezetés viselt dolgait”. Szemforgató módon előbb az inségesek sanyarú sorsán sopánkodott egy sort a főváros „gazdája”. Hosszú fejtegetésekbe kezdett; statisztikai adatokkal „bizonyította”, hogy ez idő szerint Európa többi fővárosában is hasonlóan nehezek az életviszonyok. Ékes szavakkal csepetelte, hogy a Keresztény Községi Párt és személyesen ő maga milyen zseniális javaslatokkal sietett a válság szorításában küszködő fővárosi lakosság segítségére. Így megalapozván a mondandóját végül előjött a tromffal:

— Nem hallgathatom el azonban, tisztelt közgyűlés, hogy még a korlátozott lehetőségek között is többlet tehetnénk a nyomor enyhítése, a főváros szénájának rendbehozatala érdekében. Ennek azonban az a feltétele, hogy a községi igazgatás jobban sáfárcodjék a saját portáján.

A városatyák erre a megjegyzésre felkapták a fejüket. Hogyisne! Nem szokták meg, hogy Wolff Károly, a községi igazgatás „szürke eminenciása”, a főváros „gazdája” ellenzéki hangot üssön meg, amikor a városvezetés dolgairól van szó.

— Itt van például a főváros egyik vállalkozása, a Vásárpénztár — mondotta Wolff Károly, s egy dossziét vett ki az aktatáskájából, belelapozott, s így folytatta: — A t. közgyűlés úgy tudja —

a költségvetés ugyanis így állította be —, hogy a Vásárpénztár tavaly jövedelemmel zárt. Adatok állanak a rendelkezésekre, amelyek azt bizonyítják, hogy a Vásárpénztár tavaly 15 millió pengős veszteséggel zárt, s ezt az összeget a fővárosi pénzekből, az adófizető polgárok filléreiből fedezték.

Kérdezhetné valaki, miért titkolták el a községi igazgatás vezetői ezt a tényt, miért fedezik közpénzből a mai nehéz időkben egy nem kifizetődő vállalkozás veszteségeit, s általában miért veszteséges a Vásárpénztár? Én is ezt kérdem, mert józan ésszel nem tudok minderre választ adni. Azoknak a szállongó pletykáknak, feltételezéseknek ugyanis nem akarok hitelt adni, amelyek szerint a *Vásárpénztár igazgatósági tagjai, köztük ismert fővárosi vezető emberek nagy összegeket vesznek fel különböző címen a vállalattól. Ez ti. a közpénzekkel való bűnös gazdálkodás volna, amely kimeríti a megvesztegetés fogalmát is.* Mindenesetre javaslom a t. közgyűlésnek, hogy azonnal küldjön ki pártközi bizottsá-

got és indítsa meg az eljárást a Vásárpénztárnál.

Wolff Károly ezután másról is beszélt, de a tisztelt honatyák a padsorokban csak a „gazda” leleplező megjegyzéseit vitatták. Az elnöki asztalnál is nagy zavar támadt. Különösen Sipőcz Jenőt érintették láthatóan erősen Wolff Károly szavai. Ott izgett-mozgott, s végül nem állta meg, hogy odane sűgja az elnöklő Huszár Aladár főpolgármesternek:

— De jó volna megtudni, hogy mit rejt magában az a dosszié, Wolff Károly akztatáskájában!

— Minden táskának megvan a kulcsa, csak meg kell találni a módját, hogy hozzáférjen az ember — válaszolta jelentőségteljesen Huszár Aladár. — De a pártközi bizottság kiküldetését most mindenesetre meg kell szavaztatnom. Azután majd megnézzük, hogy mit tegyünk.

Következő riportunk:

**A „MAGAS SZERZŐDŐ
FELEK” KICSERÉLIK
A DOSSZIÉKAT...**